

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΜΝΗΣΙΚΑΚΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΗ ΜΝΗΜΗ

Ευχαριστώ θερμά τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας που με τιμά με το παράσημο Ανώτερος Ταξίαρχης του Τάγματος του Φοίνικος. Σας παρακαλώ, ωστόσο, αυτή η υψίστη διάκριση, πέραν της δεδηλωμένης χαράς σε πολλούς, εξόργισε ως μη όφειλε τις τοπικές οργανώσεις Θεσσαλονίκης και τον Τύπο της κυβερνώσης Αριστεράς. Δεν επιθυμώ να προσθέσω, ακουσίως και άνευ λόγου, νέες εμφύλιες έριδες στον χεμαζόμενο Λαό μας και γι' αυτό είχα αποφασίσει αμέσως να παραιτηθώ αλλά μου επεσημάνθη ότι η παραίτησή μου θα προσέβαλε τον Αρχηγό του Κράτους και τους θεσμούς της Πολιτείας. Δεκάδες μηνύματα συμμαχητών από όλη την Ελλάδα, την Κύπρο και την Διασπορά με καλούσαν να μη παραδοθώ όταν επί εξήντα χρόνια παρέμεινα ανυποχώρητος στην πρώτη γραμμή.

Συγχωρώ από καρδιάς όλους όσους με κατηγορούν. Υπό τις σημερινές δεινές συνθήκες ο Ελληνισμός δεν χρειάζεται διχασμούς αλλά ενότητα και προσωπικά είμαι έτοιμος να θυσιάσω τα πάντα ώστε να μη καταστώ ακούσιος αίτιος νέου διχασμού.

Οφείλω, όμως, να απολογηθώ.

1^ο Διετέλεσα πράγματι κατά την δικτατορία μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Σε τούτο με προέτρεψε ο αείμνηστος Ευάγγελος Αβέρωφ-Τοσίτσας ο οποίος τότε αγωνιζόταν να συμβάλουμε στην ειρηνική μετάβαση της δικτατορίας στο ομαλό δημοκρατικό καθεστώς διότι μας κατείχε η αγωνία ότι διαφορετικά η επάνοδος στη Δημοκρατία θα είχε τίμημα μιαν εθνική τραγωδία. Τούτο μαρτυρούν όλες οι τότε δημόσιες παρεμβάσεις μου και πρωτοβουλίες μου που δημοσιεύθηκαν στα επίσημα πρακτικά και στον Τύπο. Το επίμονο αίτημά μου να προσαρμολογούνται στο Κράτος Δικαίου όλοι οι αναγκαστικοί νόμοι, ο πανίσχυρος Στυλιανός Παττακός κατήλθε από το βήμα και εγκατέλειψε την αίθουσα. Δυστυχώς αποτύχαμε και συνειδητά αποδέχθηκα να πληρώσω το χρέος μου.

2^ο Την αποστολή μου αυτή γνώριζαν εκ των προτέρων οι πλείστοι πολιτικοί ηγέτες, οι οποίοι αμέσως μετά την Μεταπολίτευση με προστάτευσαν και με τίμησαν ως στενό συνεργάτη τους όλα τα επόμενα 25 συνεχή χρόνια. Το 1975, κατά την δεξίωση προς τιμήν του Προέδρου της Γαλλικής Δημοκρατίας Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν στη Θεσσαλονίκη, ο αείμνηστος Πρόεδρος Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής με τοποθέτησε στην υποδοχή ώστε να δημοσιοποιήσει στην κοινωνία την απόλυτη εμπιστοσύνη του.

3^ο Σε όλη μου τη ζωή αγωνίσθηκα έμπρακτα για να περιέλθει ο Ελληνισμός στην εθνική αυτογνωσία, στην συμφιλίωση και στην ενότητα. «Σε Εκείνους που έπεσαν και δεν δικαιώθηκαν» αφιέρωσα το 1980 το βιβλίο μου «Σβαρνούτ, το Προδομένο Αντάρτικο», που τεκμηριώνει τον Εμφύλιο. Ο Πρόλογος γράφει μεταξύ άλλων:

Η ελληνική τραγωδία ξετυλίγονταν μεγαλοπρεπής μέσα στην φωτιά και στο αίμα του προδομένου Λαού. Σήμερα ξέρουμε ότι οι κορυφαίοι ηγέτες του αντάρτικου γνώριζαν ότι το κίνημα ήταν καταδικασμένο σε θάνατο. Αλλά προχώρησαν -προς τον θάνατο. Και ξεκλήρισαν το αντάρτικο. Ξεκλήρισαν επίσης τον Λαό. Μα το σημαντικότερο είναι πως αποκλήρωσαν την Ελλάδα από τα καλύτερα παιδιά της και τις μεστωμένες ελπίδες της. Ο ανθός έπεσε στα βουνά πριν προλάβει να δέσει. Οι καρποί χάθηκαν. Επί τριάντα χρόνια το Έθνος συγκομίζει πίκρες και μίση, εκδίκηση, προσφυγιά. Φαντάσματα κυβερνούν την ζωή μας. Το Έθνος κάμπτεται σήμερα κάτω από το βάρος του παρελθόντος. Όσοι ζωντανόι κείνται στο περιθώριο. Μάταια οι νέοι, με τη ρομφαία της άδολης πίστης στο χωλό χέρι, επιχειρούν έξοδο. Πυκνός από μύθους ο κύκλος της τραγωδίας τους κυκλώνει και τους ανακυκλώνει στον τόπο του αίματος. Κρίση εμπιστοσύνης δοκιμάζει την εθνική αντοχή και την ηθική απαντοχή των Ελλήνων.

Η εθνική τραγωδία σάρωσε τον όμορφο τόπο και τον ωραίο Λαό με φωτιά και ελπίδες, με θάνατο και με πίστη. Κατέληξε το καλοκαίρι του 1949 στις πιο υψηλές κορυφές των βουνών. Κατέληξε αλλά δεν έληξε. Μας ακολουθεί έως ότου βρει μιάν αντρίκια απάντηση όχι μονάχα ιστορικά τεκμηριωμένη αλλά και κεκαθαρμένη δι' ελέου και φόβου, ώστε να γίνει αποδεκτή από το σύνολο του Έθνους. Συνείδηση του Έθνους. Τι συνέβη τότε; Γιατί τόση τύφλωση; Γιατί τόσο αίμα; Γιατί τέτοια μοίρα;

Οι θεοί της Ελλάδος δεν αρκούνται μονάχα στο άφθονο αίμα. Απαιτούν και την κάθαρση πέρα από την τιμωρία.

Και η Αλήθεια, για να ακουσθεί, προϋποθέτει την Επιείκεια, δίδυμη αδελφή της Δικαιοσύνης. Για να είσαι όμως επιεικής, πρέπει προηγουμένως να ξεύρεις ποιόν και τι συγχωρείς. Έτσι θα κλείσουν οι λαβωματιές στα στήθη των πληγωμένων παλληκαριών, θα γλυκάνει ο πόνος στην καρδιά της Μάνας και θα αναπαυθούν πια οι νεκροί, που βρικολακιάζουν στον άγνωστο τάφο τους. Θα ξορκισθούν τα φαντάσματα κι η τύψη θα λιπάνει το χρώμα για να γονιμοποιηθεί η ενότητα, η ειρήνη κι η προκοπή σε μίαν Ελλάδα καλύτερη -ελευθερωμένη από τον εαυτό της.

Η Πατρίδα όμως έχασε τα πιο καλά παιδιά της, που έπεσαν, μεταξύ αδελφών, στην κοινή γραμμή της τραγωδίας για μίαν Ελλάδα, όπου οι θυσίες θα δικαιωθούν ή που τουλάχιστον θα περιβάλλονται με βαθύ σεβασμό από κείνους που τις νέμονται. Τούτο δεν συνέβη ακόμη. Ένας κόσμος μαρτυρικός και γενναίος, βωβός και ανώνυμος, καταδιωγμένος και προδομένος προσδοκά την δικαίωση. Του οφείλουμε όλοι την ευλάβεια και την Αλήθεια.

Όσο η Αλήθεια δεν λάμπει για να κόψει με φως και αγάπη τον κύκλον της τραγωδίας, η τραγωδία θα ανακυκλώνεται πίσω από τα διαφορετικά προσώπια των τραγωδών. Ο Γόρδιος δεσμός δεν κόβεται πάντα με το σπαθί.

Το Έθνος έχει θανάσιμη και αισθητή πια σ' όλους την ανάγκη να λευτερωθεί από τους αργυραμοιβούς του παρελθόντος του και να κατακτήσει την αυτογνωσία του. Χρειάζεται την μνήμη, το θάρρος, το φως για να διώξει τις Ερινύες μακριά.

4^{ov} Ήμουν μεταξύ των συνηγόρων υπερασπίσεως των κομμουνιστών στην δίκη της οργάνωσης Πατριωτικό Μέτωπο στο Έκτακτο Στρατοδικείο Θεσσαλονίκης όπου επί ημέρες υπερασπίστηκα αμισθί τον αριστερό φίλο μου Γιώργο Κομψόπουλο, γαμβρό του βουλευτού της ΕΔΑ Τσαρουχά που μόλις είχε δολοφονηθεί.

Στο αποχαιρετιστήριο άρθρο μου στην «Εσπερινή Ωρα» γράφω ότι η λογοκρισία αναγκάζει την εφημερίδα να κλείσει.

5^{ov} Με την φιλία τους και την εμπιστοσύνη τους με τίμησαν οι διωχθέντες σκληρά ηγέτες της Αριστεράς Μήτσος Παρτσαλίδης, Μάρκος Βαφειάδης, Λεωνίδας Κύρκος, Γρηγόρης Γιάνναρος, Ανδρέας Λεντάκης, Τάσος Βουρνάς, Νίκος Κωνσταντόπουλος.

6^{ov} Παρ' ότι η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών απέχει ρητά από όλα τα κόμματα, παρεχώρησα κατ' εξαίρεση δύο φορές την αίθουσα διαλέξεων στον Πρόεδρο του ΣΥΡΙΖΑ και σημερινό Πρωθυπουργό όταν ήταν στην Αντιπολίτευση.

7^{ov} Οι αντιδράσεις των πολιτών στα εις βάρος μου δημοσιεύματα επιλεκτικής μνήμης μαρτυρούν την λαϊκή γνώμη και μου απονέμουν υψίστη τιμή. Καλώ τους κατηγορούς μου να διασχίσουμε παράλληλα όποιον δρόμο της Θεσσαλονίκης και της Μακεδονίας ώστε να συγκρίνουμε επί τόπου τα αισθήματα των διερχομένων πολιτών.

Δεν μπορώ να προσβάλω όσους με τιμούν με την εμπιστοσύνη τους. Δεν υποχωρώ. Θα προσέλθω, λοιπόν, στο Προεδρικό Μέγαρο με σεβασμό αλλά πικραμένος.

Με τιμή, πολλή αγάπη και ευγνωμοσύνη

N. I. Μέρτζος

Υ.Γ. Σχετικές φωτογραφίες δημοσιεύονται κατωτέρω:

Θεσσαλονίκη, Πέμπτη 1 Ιουνίου 2017

Νυμφαίον Χριστούγεννα 2006, Υποδέχεται στο αρχοντικό του τον Πρωθυπουργό Κώστα Αλ. Καραμανλή

Κρεμλίνο 1978 πίσω από τον Αντρέι Γκρομικό, Υπουργό Εξωτερικών της Σοβιετικής Ενώσεως

Πεκίνο 1979 Συνάντηση Κ. Καραμανλή με Ντενγκ Χαϊάο Πιγκ, διάδοχο του Μάο

Λευκωσία 1970 με τον Πρόεδρο Αρχιεπίσκοπο Μακάριο

Θεσσαλονίκη, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Γ. Βασιλείου τον τιμά για τους αγώνες του στο Κυπριακό

Θεσσαλονίκη, κεντρικός ομιλητής στα αποκαλυπτήρια του ανδριάντα του Παύλου Μελά

Θεσσαλονίκη 1964
Με τον Πρωθυπουργό Γεώργιο Α. Παπανδρέου
(δεξιά ο υφυπουργός Κώστας Ταλιαδούρης)

1978 Τέτοβο. Με τον Μάρκο Βαφειάδη
που παραχωρεί την πρώτη του συνέντευξη
μετά 30 χρόνια σιωπής

1975 Θεσσαλονίκη, Κυβερνείο
Με τον Κωνσταντίνο Καραμανλή
και το Προεδρικό ζεύγος της Γαλλίας Ζισκάρ ντ' Εσταίν

1981 Αμύνταιο. Με τον Πρωθυπουργό Γεώργιο Ι. Ράλλη.
Διακρίνονται οι υπουργοί Στέφανος Μάνος και Νικ. Μάρτης

Θεσσαλονίκη 1982
με τον Ευ. Αβέρωφ, Πρόεδρο της Ν.Δ.
Αριστερά ο Αλέκος Γ. Κορκαμνήζης, πκτέρας του τ. Πρωθυπουργού

1990-1993 Σύμβουλος του Πρωθυπουργού Κων. Μητσοτάκη
στα εθνικά θέματα Μακεδονίας-Θράκης

Νομβαίον 1982, Στο αρχοντικό του με τον Αντώνη Σαμαρά

*Νομβαίον 2000
Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
Κωστής Στεφανόπουλος στο αρχοντικό του*

*Φανάρι 1972
με τον Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηναγόρα*

Θεσσαλονίκη, με τον Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας Αναστάσιο

*Πολεμικό Μουσείο, Αθήνα 2009
με την Υπουργό Εξωτερικών Ντόρα Μπακογιάννη
κατά την παρουσίαση της έκδοσης της Ε.Μ.Σ., Το Μακεδονικό και η Βουλγαρία*

